

Energie- en CO₂- Reductie initiatieven

Participatie in (sector- of keten-)initiatieven

Versie 12, november 2023

Auteurs

- Rob Boers
- John Bos

CSU
CSU

Inhoud

Inleiding.....	3
CSU Green Impact	4
Circulaire handschoenen.....	4
Waste management	5
Circulaire bedrijfskleding	6
Laden elektrische auto's.....	7
Dagschoonmaak	8
Dutch Green Building Council.....	9
ISO 26000	9
BREEAMNL in Use	10
BE Clean.....	10
Schoonmakend Nederland.....	11

Inleiding

Een duurzame samenleving kan alleen gerealiseerd worden als iedereen daar zijn bijdrage aan levert. CSU en Tzorg ontwikkelen zelf initiatieven gericht op verbetering van de duurzaamheid en verlaging van de milieubelasting, waaronder de CO₂-emissie. Daarnaast leveren CSU en Tzorg actief een bijdrage aan diverse initiatieven van andere partijen. Samenwerken op dit onderwerp is van essentieel belang. Daarom is CSU bijvoorbeeld partner van een netwerkorganisatie als MVO-Nederland. Een aantal initiatieven worden in dit document beschreven en toegelicht.

CSU Green Impact

Sinds 2021 is CSU bezig met het inzichtelijk maken van de CO₂ footprint van de dienstverlening op klantlocaties. Hiervoor werken we samen met klanten, leveranciers en een externe organisatie. Deze gespecialiseerde organisatie berekent de footprint op basis van een levenscyclusanalyse (LCA).

Door deze analyses krijgen we een zeer gedetailleerd inzicht in de milieubelasting van onze dienstverlening, waaronder de scope 3 CO₂-emissies. Hierdoor worden we in staat gesteld om in samenwerking met de stakeholders de emissie in onze waardeketen aan te pakken.

Circulaire handschoenen

CSU stapt gezamenlijk met twee Asito en GOM, twee andere grote landelijke schoonmaakbedrijven over op duurzame handschoenen als alternatief voor de gangbare nitril wegwerphandschoen. De nieuwe handschoenen, de Gloovy Eco Gloves, worden op een milieuvriendelijkere wijze geproduceerd en zijn recyclebaar. Hierdoor besparen de drie bedrijven gezamenlijk in totaal circa 1.600 ton CO₂-uitstoot per jaar. Samen roepen ze andere schoonmaakbedrijven op om ook te kiezen voor duurzamere handschoenen.

[Lees verder.](#)

Waste management

CSU biedt samen met ketenpartners in de afvallogistiek- en verwerking een integrale, duurzame aanpak voor waste management; het Darin concept. CSU inventariseert de afvalstromen- en volumes en signaleert vervolgens de verbetermogelijkheden. Doel is het beter inzamelen, scheiden, opslaan, transporteren en recyclen van afvalstromen. Zo optimaliseren we afvalstromen met als resultaat het verminderen van afvalkosten en milieubelasting. CSU levert maatwerk door traditionele afvalbakken te verwijderen en te vervangen door duurzame modules op diverse strategische en centrale plekken.

Afvalstromen kunnen in de nieuwe afvalmodules apart worden ingezameld waardoor circa 30% meer recyclebaar afval ontstaat. Door het afval op de werkplek al te scheiden ontstaat een optimale splitsing in afvalstromen en dit leidt tot besparing op de integrale afvalkosten en zorgt voor een duurzame uitstraling. Op eigen locaties worden verschillende afvalsoorten gescheiden en verwerkt volgens de geldende milieuregels. Daarnaast biedt CSU een milieuvriendelijk inzamelings- en verwerkingssysteem voor gebruikte cartridges en mobiele telefoons bij klanten en relaties.

Kijk voor meer informatie op:

- <http://www.gewoondarin.nl/>
- <https://www.csu.nl/over-csu/duurzaam/milieu/wastemanagement/>

Circulaire bedrijfskleding

CSU heeft samen met Schijvens een circulaire bedrijfskledinglijn ontwikkeld. Deze lijn bestaat uit kostuums, hemden, dassen/shawls, poloshirts, t-shirts, werkbroeken, tabberds en tunieken. Schijvens gebruikt daarvoor gerecycled garen. Dit materiaal bestaat voor 30% uit gerecycled textiel, voor 20% uit snijafval en voor 50% uit oude petflessen en visnetten. De kostuums zijn zelfs gemaakt van 100% gerecycled pet-polyester. Ook is het ontwerp aangepast, zodat de kleding gemakkelijker opnieuw gerecycled kan worden en er een sluitende circulaire keten ontstaat. Hiermee wordt een grote energie- en waterbesparing gerealiseerd

Algemeen directeur van Schijvens, Shirley Rijnsdorp-Schijvens: “De bedrijfskleding van CSU is circulair op alle fronten. Knopen en de ritsen zijn waar mogelijk vervangen door strikbandjes. Het overhemd is gemaakt in een jersey, wat tegenwoordig helemaal fashionable is. De kleding en accessoires zijn nagenoeg allemaal om te smelten en opnieuw te gebruiken”.

CSU en Schijvens hebben met deze kledinglijn de Corporate Fashion Award 2018 in de categorie MVO Collecties gewonnen.

Laden elektrische auto's

Het rijden met elektrische en plug-in hybride auto's wordt de standaard in Nederland. Een van de uitdagingen bij het rijden met elektrische auto's is de voorziening van voldoende oplaadpunten.

CSU en Tzorg hebben op de kantoren in Uden, Barendrecht, Apeldoorn, Eindhoven, Houten en Den Haag laadpunten geplaatst en faciliteren daarmee de mogelijkheid om elektrische auto's op te laden tijdens het parkeren. Als extra service is het gebruik voor gasten van het hoofdkantoor in Uden gratis.

Verder wordt de mogelijkheid geboden om een laadpaal aan huis te plaatsen voor de medewerkers die beschikken over een elektrische bedrijfsauto. Hierbij zijn de kosten voor de stroom voor rekening van CSU en Tzorg.

Dagschoonmaak

In het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen biedt dagschoonmaak vele voordelen ten opzichte van schoonmaakwerkzaamheden buiten de traditionele kantoorwerktijden. CSU is een voorstander van dagschoonmaak en promoot dit bij relaties en opdrachtgevers. Dagschoonmaak zorgt ervoor dat gebouwen 's avonds minder lang open hoeven te blijven, wat kan bijdragen aan de verlaging van de kosten voor verwarming, verlichting, airconditioning en beveiliging en daarmee draagt het bij aan een verlaging van de CO₂-uitstoot.

Dagschoonmaak heeft ook een positieve uitwerking op de sociale aspecten rondom schoonmaak. Dagschoonmaak is een van de essentiële voorwaarden van het hospitalityconcept zoals dat door CSU is ontwikkeld en bij steeds meer klanten succesvol wordt ingezet.

Kijk voor meer informatie op:

- <https://www.csu.nl/over-csu/duurzaam/milieu/dagschoonmaak/>

Dutch Green Building Council

Facility Management Nederland (FMN) en de Dutch Green Building Council hebben een gedragscode voor duurzame eindgebruikers ontwikkeld. Deze code beoogt de verduurzaming van gebouwen en de werkomgeving te stimuleren en te versnellen. De eindgebruiker speelt daarin een belangrijke rol. FMN en DGBC willen eindgebruikers hiervan bewust maken en hen stimuleren hierin hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.

Op 18 september 2012 heeft CSU de gedragscode voor duurzame eindgebruikers ondertekend. Dit gebeurde tijdens de gelijknamige workshop in Uden, georganiseerd door de kenniskring Duurzaam en het regioteam Zuidoost Nederland van de beroepsvereniging Facility Management Nederland.

ISO 26000

CSU en Tzorg passen de internationale richtlijn ISO 26000 Guidance on Social Responsibility toe. Die biedt een kader voor de implementatie van het begrip maatschappelijke verantwoordelijkheid op zeven kernonderwerpen, waaronder milieu. CSU en Tzorg onderschrijven de MVO-principes binnen de richtlijn en CSU was in 2008 het eerste bedrijf in onze branches dat het MVO-beleid volgens ISO 26000 verankerde binnen de organisatie. CSU is een van de top tien organisaties in Nederland die deel nam aan het ISO 26000 Championshipproject van NEN. In de NEN-publicatie "De implementatie van MVO - Praktijkcases en tools voor ISO 26000" een praktijkcase van CSU beschreven. Hiermee kunnen andere organisaties hun voordeel doen bij de implementatie van een MVO-beleid.

Als vervolg op de deelname aan het Championshipproject hebben CSU en Tzorg ook meegewerkt aan het pilotproject voor de zelfverklaring op basis van de nieuwe NPR 9026 "Handleiding zelfverklaring NEN-ISO 26000". Deze zelfverklaring is gepubliceerd op het publicatieplatform van NEN.

Kijk voor meer informatie op:

- <https://www.nen.nl/Normontwikkeling/Publicatieplatform-ISO-26000.htm>

BREEAMNL in Use

BREEAMNL is de Nederlandse versie van de internationale BREEAM-richtlijn om de duurzaamheidsprestatie van een gebouw te bepalen. De toevoeging 'In-Use' geeft aan dat het gaat om een gebouw dat niet alleen duurzaam gebouwd is, maar ook duurzaam in gebruik is: een hoge waardering.

BREEAM® NL

Het hoofdkantoor van CSU te Uden is sinds 2016 gecertificeerd. In Nederland is CSU het enige schoonmaakbedrijf dat voor zijn hoofdkantoor een certificering heeft en daarmee ook in de Top 100 van duurzame koplopers met een BREEAMNL in Use-certificaat staat.

Kijk voor meer informatie op:

- <https://www.breeam.nl/projecten/hoofdkantoor-csu-7918>

BE Clean

Slimmer omgaan met facilitaire budgetten begint bij een goed inzicht in het gebouwgebruik. Door met sensoren de bezetting van ruimten te monitoren, kan er efficiënter worden schoongemaakt. Ook krijgt facilitair management beter inzicht in de gebouwbezetting. Dat is de insteek van BE Clean, een onderdeel van Beyond Eyes. Het innovatieve samenwerkingsverband tussen CSU en Heijmans.

Sensoren meten het gebruik van werkplekken, vergaderzalen, toiletruimten en andere plekken in een gebouw. Een gebouwbeheerder kan met die knowhow ervoor kiezen om werkplekken te clusteren. Of op rustige dagen bijvoorbeeld geheel afdelingen of toiletruimten af te sluiten. Via een app kunnen schoonmakers real-time worden geïnstrueerd over veranderde schoonmaakkoutes. Daarmee maakt BE Clean een groot verschil in de schoonmaakkosten.

Ook het werkklimaat wordt geregistreerd: niet alleen temperatuur, luchtvochtigheid en CO₂ maar ook de lichtintensiteit. Het resultaat: een werkomgeving die altijd optimaal is voor medewerkers én een schoonmaaktaak die beter inzichtelijk is voor facilitair managers.

Kijk voor meer informatie op:

- [BE Clean | CSU - Scherp op Schoon](#)
- [Building happy people - Beyond Eyes](#)

Schoonmakend Nederland

Schoonmakend Nederland is de werkgeversvereniging binnen de schoonmaakbranche. CSU is actief lid van deze branchevereniging en zowel vertegenwoordigd in het bestuur als in diverse commissies. CO₂-gerelateerde onderwerpen, zoals de criteria voor duurzaam inkopen van de overheid, worden besproken binnen de Commissie KAM. Momenteel zijn er geen lopende CO₂-reductieprogramma's of andere gerelateerde initiatieven vanuit Schoonmakend Nederland. Als er in de (nabije) toekomst wel initiatieven gelanceerd worden, dan zal CSU nadrukkelijk bekijken of het mogelijk is hierbij aan te sluiten.

The logo for Schoonmakend Nederland is a teal-colored speech bubble shape pointing to the right. Inside the bubble, the words "SCHOON", "MAKEND", "NEDER", and "LAND" are stacked vertically in white, bold, uppercase letters.

**SCHOON
MAKEND
NEDER
LAND**